

АКТ № 118/05.07.2019 г.

приет на заседание на Гражданския съвет към ВСС
(на основание т. V.13 от приетите
Правила за действие на Гражданския съвет)

На заседание на Гражданския съвет към Висшия съдебен съвет,
проведено на 05.07.2019 г., **по точка 4 от дневния ред:**

т. 4 - Препоръки за създаване и публично оповестяване на приетите в администрациите на съдилищата вътрешен ред (правила, там където такива съществуват) за работа с участници в съдебния процес, включително с граждани и организации.

Вносител и докладчик: Веселина Попова, председател на УС, Сдружение „СЕФИТА“

1. Гражданският съвет, след проведено обсъждане, **не подкрепя** предложенията, представени от г-жа Веселина Попова, председател на УС, Сдружение „Сефита“ по отношение на т. 4 от дневния ред, описани по-долу. **Предложенията са гласувани анблок:**

- Да бъдат създадени, приети, въведени и публично оповестени Правила за работа на администрациите на органите на съдебната власт с вещите лица, на които е възложено извършване на съдебни експертизи.
- Чрез Правилата да не се ограничава начина на организация и отчетност на дейността на вещите лица – в рамките на нормативно допустимите възможности, които следва да имат избор за получаване на възнагражденията им както лично като физически лица, така и като регистрирани еднолични търговци, или чрез специализирани дружества и организации.
- По смисъла на чл. 27, ал. 2 от Наредба № 2/2015 г. на МП за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица, за документ, съдържащ реквизитите по чл. 7 от Закона за счетоводството – представян от вещите лица за извършването на плащане за определените им възнаграждения и разходи, следва да се счита както сметка, издадена от самоосигуряващо се лице, така и фактура, съставена от лицето или от специализирано дружество, чрез което то осъществява експертна дейност.

Гласуване: за – 2 против – няма въздържали се – 13

Не се приема.

2. Гражданският съвет към ВСС, след проведено обсъждане счита, че наложената практиката в някои съдилища да се изплащат възнаграждения на вещи лица, които нямат статут на самоосигуряващи се по смисъла на КСО, само след подписване на декларация, че са такива (самоосигуряващи се), противоречи на закона и е недопустима.

В тази връзка, Гражданският съвет изпраща по компетентност настоящия акт на Вътрешния одит на ВСС и представляващия ВСС, като прилага и копие от сигнал, относно деклариране на обстоятелства и незаплащане на възнаграждение във връзка с извършени съдебни експертизи на КАСЕБ, изх. № 007/20.05.2019 г.

Гласуване: за – 14, против – няма, въздържали се – 1

Приема се.

Актът да се предостави на Пленума на Висшия съдебен съвет, за сведение.

Приложение към акта: Сигнал, относно деклариране на обстоятелства и незаплащане на възнаграждение във връзка с извършени съдебни експертизи, КАСЕБ, изх. № 007 / 20.05.2019 г.

Председателстващ заседанието: /п/

Мария Карагьозова
Председател на Гражданския съвет към ВСС

Камара на арбитражните и на съдебните експерти в България

Адрес: 1619 София, ул. „Генерал Михаил Кутузов“ № 43,
Тел.: 02/857 50 91, Факс: 02/857 08 56, E-mail: casjeb.bg@gmail.com

изх. № 007 / 20.05.2019 г.

ДО

**ПРЕДСЕДАТЕЛЯ/АДМИНИСТРАТИВНИЯ
РЪКОВОДИТЕЛ НА АДМИНИСТРАТИВЕН
СЪД СОФИЯ-ГРАД**

ДО

Г-ЖА I

ДО

**ГРАЖДАНСКИЯ СЪВЕТ КЪМ
ВИШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**
grajdanskisavet@vss.justice.bg

ОТНОСНО: Сигнал, касаещ деклариране на обстоятелства и незаплащане на възнаграждение във връзка с извършени съдебни експертизи;

УВАЖАЕМИ Г-Н/Г-ЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

УВАЖАЕМА Г-ЖО,

Сдружение с нестопанска цел “Камара на арбитражните и на съдебните експерти в България” (КАСЕБ), регистрирано с ЕИК 177223060 за извършване на дейност в обществена полза, обединява експерти и техни организации, работещи предимно в сферата на съдебното експертизиране и по възлагане от органите на досъдебното производство, като си поставя за цел постигането на по-добра регулация на този вид дейности в съответствие с добрите практики на страните от ЕС, повишаване ефективността на правораздавателния процес и удовлетвореността на гражданите от съдопроизводството.

В тази връзка Сдружението е член и на Гражданския съвет към ВСС.

На 15.04.2019 г. в КАСЕБ постъпи писмен Сигнал от г-жа _____ относно извършена с нейно участие тройна съдебно-счетоводна експертиза по адм. дело № _____ г. по описа на АССГ, заключението по която е прието в съдебно заседание. В последствие е отказано от счетоводния отдел на АССГ изплащане на присъденото ѝ възнаграждение поради

недеклариране от нейна страна, че е самоосигуряващо се лице, каквото качество не е притежавала.

По изложения случай бихме желали да представим на вниманието Ви нашето становище, както следва:

Нито глава XXI от Закона за съдебната власт (Вещи лица и преводачи), нито Наредба № 2/2015 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица (Наредбата), нито процесуалните кодекси (НПК, ГПК и АПК) поставят изискване за вещи лица да бъдат назначавани само и единствено специалисти, които са регистрирани като самоосигуряващи се лица.

Декларирането на такова обстоятелство не се изисква, също така, нито при назначаването на специалист за извършване на експертиза в съдебния процес или в досъдебно производство, нито при явяването му за устно изложение по представеното от него заключение в съдебно заседание.

Още повече между нормативно предвидените основания за самоотвод на вещо лице не е предвидена възможността то да заяви, че няма регистрация като самоосигуряващо се лице, което да е причина за освобождаването му от изпълнение на възложена му задача.

От текстове в Наредбата (напр. чл. 20, ал. 1) е видно, че за вещи лица могат да бъдат назначавани служители на МВР и на ПРБ, което изключва възможността същите да са самоосигуряващи се лица.

След преглед на публикувания на сайта на Министерството на правосъдието обобщен списък на вещите лица¹ може да се констатира, че не малка част от регистрираните като вещи лица специалисти са служители на болнични заведения, на учебни заведения, както и на ТД на НАП и други учреждения, а също и на специализирани частни дружества. Запознати сме и със случаи, при които в качеството на вещи лица се определят лица, назначени в администрацията на съдебната власт.

При отчитане на гореизложеното, да се изисква от някои от специалистите, за да получат дължимото им възнаграждение за положения от тях експертен труд, да декларират неверни обстоятелства, и то от служители на органи на съдебната власт, считаме за негативна практика, неоснована на нормативни разпоредби.

Твърдяното в писмен отговор² до г-жа от съдебен администратор на АССГ – г-жа че: „Преди изплащане на определеното възнаграждение вещото лице следва да подпише сметка, която е документ по чл. 9, ал. 2 от ЗДФЛ и декларация по чл. 43, ал. 5 от ЗДФЛ, с която декларира обстоятелството, че е самоосигуряващо се лице.“, считаме за несъстоятелно, поради следното:

-
1. Наредба № 2/2015 г. на МП не изисква като условие, на което трябва да отговарят специалистите, утвърдени за вещи лица, те да са регистрирани като самоосигуряващи се лица – чл. 7, ал. 2 от Наредбата,

¹ <http://www.justice.government.bg/74/>

² Ваш изх. №

2. Не се изисква и при вписването в списъка на вещите лица, кандидатите да представят към заявлението им удостоверение за регистрация като самоосигуряващо се лице или декларация за същото – чл. 11, ал. 1 от Наредбата,
3. Категорията „вещо лице“, според даденото определение в § 1, т. 1 от ДР към Наредба № 2/2015 г. на МП, не се идентифицира и припокрива с „експерти към съда и прокуратурата“, визирани в Наредбата за общественото осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица (НООСЛБГРЧМА), и не се явява „професия“, както твърди г-жа Зоксимова в отговора ѝ.

Вероятно за „експерти към съда и прокуратурата“ се считат посочените в чл. 20, ал. 1 от Наредбата „... *служител на МВР или служител на Прокуратурата на Република България (ПРБ), назначен на експертна длъжност, ...*“.

Не случайно с изменения в НПК от 2005 г. (обн. ДВ, бр. 86 от 28.10.2005 г.) наименованието „експерт“ в раздел III (Експертиза) е заменено от „вещо лице“.

Наредбата за общественото осигуряване на самоосигуряващите се лица е непряко относим нормативен акт към дейността на вещите лица и касае само и единствено лицата, избрали да се осигуряват лично като самоосигуряващи се. Посочените в Наредбата професии, по отношение на които може да е приложим този ред на осигуряване, не са изчерпателно изброени, както няма и изискване всички адвокати, одитори, независими оценители и други, да упражняват дейност и предоставят своите услуги единствено като самоосигуряващи се лица. Напротив, преобладаващата част от тях извършват дейност чрез юридически лица и/или специализирани дружества.

4. Прочее ако счетоводният отдел към съда, по някакви съображения не възприема заплащане на дължимите за извършени експертизи осигуровки и други плащания, свързани с труда на вещите лица, то съществува възможност да осъществява плащания срещу издадени фактури, което обаче също без основание е възприето за недопустимо от съдебната администрация.

Като пример можем да посочим, че при извършване на одит или оценка по ЗНО, регистрираният одитор, съответно оценител, разчитат финансовите си отношения чрез заплащане по фактури, издадени от специализираните им дружества, което не пречатства ангажирането на тяхната лична отговорност за извършения одит, респективно оценка, за което те поставят своя подпис и личен печат. В правосъдието аналогичен случай са адвокатските дружества, въпреки че представителството по дела се извършва от изрично упълномощени адвокати.

Считаме, че неприемането на фактури за заплащане труда на вещите лица не се основа на никакви нормативни разпоредби и ограничения.

5. Въпрос на личен избор на вещото лице, както и на всеки друг гражданин или организация, е по какъв начин ще организира своята дейност и ще отчита своите приходи и доходи, в съответствие с изискванията на данъчното и осигурителното законодателство и друга относима нормативна база.

В обобщение на гореизложеното считаме, че в несъответствие с нормативните положения се отказва изплащане на дължимото възнаграждение на назначената за вещо лице по адм. дело № _____ г-жа _____ – за участието ѝ в разработена, предадена и приета в съдебно заседание експертиза, като съдебното определение в тази връзка не се изпълнява повече от 60 дни след приемане на заключението, както е предвидено в чл. 27, ал. 1 от Наредбата, и след като са били представени от нейна страна изискуемите документи по чл. 7 от Закона за счетоводството.

Смятаме за необходимо разпореждането Ви за разрешаване на възникналата ситуация в частност, и като цяло за приемане на адекватен вътрешен ред за недопускането в бъдеще на формалистичен подход на административна сегрегация, несъответстващ на нормативните изисквания, и в ущърб на интегритета на института на съдебната експертиза в правосъдната ни система.

С уважение,

инж. ик. Любомир П. Герджиков –

Председател на УС на КАСЕБ,

по поръчение и в съответствие с Решение на Управителния съвет;